

Telegraful

Nr. 6

(Of.)

Procuratura de stat

Str. Schewis

Loco

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoială —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al
bisericii ortodoxe române din Transilvania
și mitropolit al românilor ortodoci din Ar-
deal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

*Iubitului cler și popor: Dar și milă
dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul
nostru Isus Hristos.*

«Lui Dumnezeu mulțumită,
care ni-a dat nouă biruința prin
Domnul nostru Isus Hristos»,
Ap. Pavel I ep. către
Corinteni 15, 57.

Multe veacuri a prăznuit neamul no-
stru românesc, an după an, ziua lumi-
nată a Învierii Domnului, culegând din-
tr'ansa mari puteri înviorătoare pentru su-
fletul său — dar bucuria sa totuși nu era
deplină. Un simțământ de tristețe, rămas
în inimi din Vinerea Patimilor, îi tulbura
seninătatea prăznirii. Căci cum puteau
să simtă întreg farmecul vieții aceleia care
rupând pecetea a ieșit biruitoare din mor-
mânt, cei ce-și vedeau neamul lor încă-
tușat în lanțurile unei apăsătoare robii?
Doar numai credința că trebuia să so-
sească odată și pentru dânșii ziua mare
a biruinții, le mai însenina zilele și le ție-
nea neînfrânt curajul.

O sfinte așteptări ale părinților no-
ștri, cât de mare ați făcut sufletul pe care-l
încălzeați! Ca nădejdea celor din legea
veche în sosirea unui Mesia, așa ați pre-
gătit voi calea izbăvirii noastre, a celor
ce am fost învredniciți să putem zice as-
tăzi: «Lui Dumnezeu mulțumită, care ni-a
dat nouă biruința».

Da, a noastră este biruința, a noa-
stră și a urmașilor noștri biruința drep-
tății asupra nedreptății, biruința libertății
asupra robiei. Insufleteți de bucuria ace-
stei biruințe, cu simțăminte înălțate și cu
cântări de preamărire să primim în sufle-
tele noastre solia dela mormântul Ace-
luia care prin învierea sa ni-a arătat spre
ce viață sântem noi chemați.

Că nu spre robie, nici spre întunec
și moarte e chemarea noastră, ci lumea
pe care o vrea Dumnezeu este o lume
a libertății și a luminei și a vieții cât
mai desăvârșite. Dacă oamenii prin pă-
cat au stricat frumsețea lumii și a vieții
lor într'ansa, Dumnezeu a trimis pe unul
născut Fiul său, ca să ni-o arete și să
ni-o îmbie din nou așa cum este voia sa
s'o vadă. El, cel fără de păcat, a luat a-
supra sa sarcina păcatelor noastre, a pri-
mit a pătimi chinurile răstignirii și moar-
tea pe cruce, aducându-se pe sine, jertfă
de împăcare pentru noi oamenii și pen-
tru a noastră mântuire. Căci fără de su-

ferințe și jertfe nu e cu putință nici o
izbăvire. «Grăunțele de grâu căzând pe
pământ de nu va muri — a zis Dom-
nul — el singur rămâne, iar de va muri
multă roadă aduce» (Ioan, 12, 14). E ne-
pătrunsă de mintea noastră această în-
toccire a vieții, dar gândindu-ne la jert-
fele fără număr pe cari ni le-a înghițit
crâncenul război prin care am trecut,
parcă putem întrezări mai bine tainele
crucii de pe Golgota și adâncul ei rost
în dumnezeieștile planuri de mântuire a
neamului omenesc. Prin acel cuvânt: «Să-
vârșitu-s'a» care a zburat de pe buzele
însulate ale Mântuitorului, s'a rostit sen-
tința de împăcare a pământului cu cerul
și s'a șters blestemul păcatului, care zăcea
asupra capetelor noastre. Drept dovadă
a acestora și drept cheazăie că ni s'a des-
chis inima Părintelui nostru ceresc și de
odată cu ea porțile vieții celei veșnice,
iată groapa goală și paznicii ei trântiți la
pământ de strălucirea mării Celuice a
frânt legăturile morții.

Hristos a înviat!

Aceasta e solia veșnică nouă a biru-
inții pe care o prăznuim noi astăzi.

Domnul trăiește!

Aceasta e bucuria vieții și razimul
credinții noastre.

Trezește-te suflete, prinde curaj și nă-
dejde, inimă creștinească, că Stăpânul tău
viu este și mai puternic decât moartea
și mormântul!

Acest glas de chemare spre o nouă
viață, care ne vorbește din praznicul Învierii,
vrem să-l ascultăm noi în zilele ace-
stea și în toate zilele vieții noastre, ear
celce nu-l poate primi cu credință, acela
să stea la o parte și să tacă. Noi însă îl
primem de pe buzele apostolilor, din ve-
stirea și mărturia lor în Ierusalim și până
la marginile pământului. Că fiecare cu-
vânt pe care l-au vorbit și fiecare șir pe
care l-au scris se razimă pe credința în
învier. Ea le-a pus sufletul în mișcare,
le-a dat curajul propoveduirii neînfricate
și simțământul biruinții chiar și în mijlo-
cul suferințelor și în fața morții. Lumea
veche se cutremura de frică în fața morții.
Atunci însă, ea a văzut oameni cari pri-
veau moartea cu îndrăzneală în față și în
mijlocul chinurilor celor mai grozave ro-
steau cu evlavie numele Celuice prin în-
vierea sa «moartea au stricat și au adus
la lumină viața și nestricăciunea prin evan-
ghelie» (II Timotei 1, 10). Ei s'au făcut
purtații acestei vieți care e ieșit din mor-
mânt deodată cu Hristos Domnul și ca
un val de apă vie trecând dela popor la
popor, a turnat cu îmbelșugare puteri

proaspete în sufletele amortite și le-a în-
drumat pe calea progresului și a fericirii.
Să primim deci mărturia lor, că dreaptă
este; să răsturnăm peatra răutății și să
rupem pecetea păcatului din sufletul no-
stru, făcând să învie într'ansul Hristos și
viața cea dintru El.

Dacă traiul oamenilor de astăzi, dacă
viața aceasta pe care ca pe o mare tul-
burată de valuri o vedem desfășurându-se
împrejurul nostru, nu are înfățișarea ce ar
trebui s'o aibă — cine este de vină?
Fără îndoială, toți aceia cari înoată în
unde de ei fără să-și cârmuiască luntrea
vieții și fără să cunoască ținta acesteia.
Și este mare numărul lor. Prea s'a obici-
nuit lumea cu patimi și cu stricăciuni și
prea puțin se gândește să iasă din ele.
Se povestește că pe timpul revoluției fran-
ceze, când a fost cucerită Bastilia, închi-
soarea cea mare din Paris, mulți robi n'au
voit s'o părăsească și să iasă la libertate,
atât de mult se obicnuiseră cu robia. Așa
sânt și oamenii de astăzi. Vine Stăpânul
vieții, rupe cătușile și deschide ușile, fă-
când să pătrundă la dânșii aierul proas-
păt al libertății și lumina vieții, dar ei nu
ies din robie, din întunec și stricăciune.
Cătră dânșii mă îndrept cu strigătul de
chemare al apostolului: «Curățiți aluatul
cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă...
Că și Hristos, paștile noastre, pentru noi
s'a jertfit. Drept aceea să prăznuim nu
întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul
răutății și al vicleșugului, ci întru azimele
curăteniei și ale adevărului» (I Corinteni
5, 7—8). Să facem văzută învierea lui
Hristos în casele și familiile noastre, în
școlile și bisericile noastre, în munca și
indeletnicirile noastre. Să primim puterea
Lui asupra gândurilor noastre, stăpânirea
Lui asupra voinții noastre, duhul Lui să
strălucească din toate faptele vieții noa-
stre. El trăiește și este cu noi și astăzi.
Este Domnul și Mântuitorul nostru, ace-
lași pe care-l cunoaștem din sfintele evan-
ghelii. El are și acum iubire pentru pă-
cătoși, ușurare pentru cei apăsăți, putere
pentru cei osteniți, mângâiere pentru cei
întritați, este însoțitorul celor părășiți și
primește la sine dincolo de moarte și
mormânt pe toți ceice au chemat numele
Lui și au crezut în dumnezeirea Lui, pe
cum însuși a zis: «Eu sânt învierea și viața,
celce crede întru mine, de va și muri, va
fi viu». Parcă văd pe Mântuitorul, îm-
brăcat în lumina soarelui din dimineața
învierii, trecând printre mormintele eroilor
noștri și zicându-le: Eu trăiesc, voi încă
trebuie să trăiți! Nouă tuturor ne adre-
sează cuvântul: «Tot celce trăiește și
crede întru mine, nu va muri în veci»

(Ioan 11, 25—26), că pe toți ne cheamă la sine, ca prin lucrul fiecăruia din noi, să răspândească împărăția cea veșnică a darului și a adevărului și a vieții sale.

Aceste povești și învățături Vi le trimitem, iubitorilor mei fii sufletești, cu prilejul marilor sărbători ale Invierii Domnului. Primindu-le în sufletele Voastre și urmându-le în faptele vieții Voastre, veți face să se coboare asupra voastră darul și binecuvântările lui Dumnezeu, căruia să fie mulțumită, că ni-a dat nouă biruința libertății asupra robiei, biruința vieții asupra morții, prin Domnul nostru Isus Hristos.

După cari împărțându-Vă arhieriasca Noastră binecuvântare, ca să sporiți în toate cele ce sânt spre mântuirea sufletelor, am rămas,

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1921,

al Vostru al tuturor

de tot binele voitor

Nicolae Bălan

arhiepiscop și mitropolit.

Notă. Această carte pastorală o vor ceti preoții în ziua întâi ori a doua a sf. Paști, înaintea poporului în biserică.

Convocare

În temeiul § lui 89 și 90 din Statutul Organic și al concluzului congresual Nr. 58 dela 25 Februarie 1920, convocăm și declarăm de convocat primul Sinod ordinar al Diecezei Clujului în biserică parohială din Cluj pe *Dumineca Tomii*, adică pe 25 April st. v. 8 Mai st. n. a. c. la 9 ora a. m., când se vor începe ritualele bisericești; iar după aceea va urma deschiderea Sinodului în localul designat spre acest scop.

Cluj, din ședința plenară a Consistoriului diecezan, ținută la 7/20 Aprilie 1921.

Nicolae Ivan,
arhimandrit, președinte.

Vasilie Sava,
secretar.

Să învie Dumnezeu!

Clopotele sfinte-și întăresc sărbătoreșcul glas, iar norodul credincios își întărește pașii spre bisericuțele ascunse în taina sfinelnicilor frasinii și a nopții...

Zimbește nădejdea în inimi și 'n ochi bucuria. E ziua 'nvierii!

Nepătrunsa minune s'a săvârșit. «Mărire Ție celuice ne-ai arătat nouă lumină!» Ajută-ne, să putem fi vrednici de ea.

Sufletul se 'nfioară, — și se bucură inima de măreția sărbătorii, care de nouăsprezece veacuri încoace cheamă neconținut pe fiii lui Dumnezeu la viață.

«Eu sânt calea, adevărul și viața!»

Se bucură săracul și bogatul. Dragostea nemărginită și jertfa precurată a Celuice s'a răstignit pe crucea suferinții i-a împăcat. Toți într'un gând mărturisesc: **Hristos a înviat!**

«Adevărat c'a 'nviat» — să răspundem cu toții. Nu numai din gură, ci din toată inima noastră curată. Din inima curată, care vede pe Dumnezeu și primește 'n biserică sa «pe Împăratul Măririi».

Să deschidem porțile inimii noastre, să între Lumina lui Hristos. Lumina

și *Pacea. Lumina, ca să ne lumineze calea vieții.*

«Eu sânt lumina lumii... Credeți în lumină ca să fiți fii ai luminii!»

Pacea — roadele jertfei.

«Pace aduc vouă!»

Pildă grăitoare ne dă firea, cu toată strălucirea ei neasemănată: S'a îmbrăcat în haină nouă și fără de prihană, ca să preamărească ziua Invierii.

Legănați-vă privirea peste câmpurile înverzite, peste grădinile albe de flori: Ce zimbete nevinovate se desprind din corolele cari își împart parfumul, celor buni și celor păcătoși — deopotrivă!

Sufletul să ne îmbrăcăm în haina cea curată a Iubirii. A dragostei frățești care topește ura și patimile înfricoșate, cum topește focul ceara...

În inimile noastre «să învie Dumnezeu» — și vrășmașii lui se vor risipi ca fumul. În inimile noastre, chiar dacă ar trebui să trecem peste-o nouă Golgotă!

Drumul Invierii trece totdeauna peste Golgota...

«Amin, amin grăiesc vouă: grăuntele de grâu căzând pe pământ de nu va muri, el singur rămâne; iar de va muri, multă roadă aduce».

Când se va sălăslui și va lucra în lume învățătura acestor vorbe dumnezești, cu toată mulțumirea conștiinței noastre izbăvite vom putea răspunde la frumoasele binețe «Hristos a înviat: Adevărat, că a 'nviat! Neculce.

Paștile

Noi L-am văzut pe cruce-alaltăeri
Sorbind păharul ultimei dureri,
Ca să răscumpere pământul de păcat;
Azi îl vedem în strai dumnezeesc,
Pășind pe calea tronului ceresc:
Din groapa morților Hristos a înviat.

Și de-am văzut sub ramura de spini,
Arzând în flăcări ochii Lui senini,
În clipa când pământul s'a cutremurat;
Acum în largul firii necuprins
Un soare nou pe ceruri s'a aprins:
Din groapa morților Hristos a înviat.

Și de-a rămas bătut de vânt, stingher,
Cu brațele întinse către cer
Scheletul lemnului pe vârful blestemat;
Azi poarta cerurilor s'a deschis
Ca s'auzim cântări în Paradis:
Din groapa morților Hristos a înviat.

Dar lemnul crucei grelei răstigniri
Spre mântuirea întregel omeniri
A fost și'n sufletele noastre ridicat;
De-accea noi același drept avem
Odată cu Hristos să înviem:
Din groapa morților Hristos a înviat.

Și cum sântem făptură de pământ,
Și cum purtăm într'însa un mormânt
În care zace sufletul întemnițat;
Azi-noapte sufletul s'a înnoit,
Lăcașul sufletului s'a sfințit:
Din groapa morților Hristos a înviat.

Sânt Paștile. Plecați-vă acum,
Hristos din groapă a pornit la drum,
Să-L pipăim, să credem cu adevărat
Că s'a 'mplinit ce scrie în Scripturi;
Să cânte milioanele de guri:
Din groapa morților Hristos a înviat.
Volbură Poiană.

Preotul și cuvântul lui Dumnezeu

— Vorbirea părintelui Iosif Trifa la congresul biblic —

«Că s'a făcut cuvântul Domnului ca focul ce arde în oasele mele».
Ieremia 20, 8, 9.

Ca pe un foc aprins l-a simțit Ieremia, ca pe o «dobândă» (Ps. 118), ca pe un «argint curat» (Ps. 11, 6) l-a căutat și l-a aflat psalmistul, ca pe o «sete» l-a vestit Amos (Ps. 8, 11), ca pe o armă, ca pe «sabia Duhului sfânt» l-a încins Pavel (Efeseni 6, 17).

Cuvântul Domnului, cuvântul scripturilor este un ceva ce nu se poate nici spune, nici defini deajuns. El se simte. El este Duhul Domnului, El este Dumnezeu însuși.

Raportul preotului cu acest cuvânt nu este, nu poate fi altul decât acela pe care l-au avut și l-au simțit toți aleșii Domnului dinaintea lui Hristos și toți învățăceii rămași în urma lui Hristos.

Ca pe un «foc aprins» va trebui și preotul să-l simtească, ca pe o «comoară» să-l caute și să-l afle, ca pe o «hrană» (I Timotei 4, 6), ca pe o «sete» zilnică să-l aibă, ca pe un «prisos», «belșug» sufletesc să-l strângă.

Cuvântul Scripturilor și vestirea lui este, trebuie să fie, raportul nostru direct și zilnic cu Mântuitorul.

Numai după aflarea și câștigarea acestui raport va putea și preotul «învăța ca și unul ce are putere» (Luca 4, 32).

Numai după aflarea și câștigarea acestui raport va putea și preotul ca un harnic sămănător să samene cuvântul peste toate câmpiile vieții noastre sociale. O groază va cuprinde pe sămănătorul de azi uitându-se înainte ce teren de sămănat îl așteaptă.

Vânturile războaielor și a curenților slabe ne-au făcut și ne-au lăsat un «pământ pustiu și fără de apă» (Ps. 62, 3), un pământ uscat și întelenit, materialismul ni l-a umplut mai tare ca ori când cu păduri întregi de spini și de scai, și de departe se văd în toate părțile în el petrele necredinții, bolovanii păcatelor și a nepăsării religioase.

O teamă îl va cuprinde pe preotul de azi simțind că am ajuns și trăim «vremile primejdioase» (II Timotei 3, 1), vestite de Pavel, acele «vremuri primejdioase» ce «nu sufăr cuvântul».

Dar preotul sămănător nu va despera, nu-i ertat să despereze.

«Precum ploaia se pogoară din cer și nu se întoarce până când adapă pământul și îl face de rodește, așa va fi cuvântul meu zice Domnul» (Isaia 55, 10, 11) și dacă pământul inimilor de azi este uscat și fără de apă, va începe preotul să picure peste el cuvintele Domnului. Le va picura ca pe o ploaie lină, ca pe o ploaie binefăcătoare, ca pe o «ploaie târzie» (Iob 29, 23), Le va picura cu strădanie, cu însuflețire, le va picura sistematic și azi și mâine și în biserică și afară de biserică pentruca să înmoaie și să «adape» cu ele pământul inimilor și «roditor» să-l facă.

«Au nu sânt cuvintele mele ca focul»... (Ieremia 23, 29,) zice Domnul. Cu acest foc va aprinde preotul focul idealurilor ce mor și se sting în aceste vremi materialiste. «Va aprinde cât mai mult» dorul după o viață mai aleasă, mai su-

fletească, dorul după înălțimile curate și sfinte ale virtuților evanghelice. Cu acest foc aprins va aprinde preotul și va lăsa să ardă spinii și scări vieții noastre sociale, pentruca în urma lor să răsară, să poată răsări florile cele frumoase ale idealurilor morale.

«*Au nu sânt cuvintele mele ca ciocanul ce taie piatra*» (Ieremia 23, 29) zice Domnul... și cu ele va sfărâma mereu preotul petrile necredinții și va curăți mereu ogorul sufletesc de bolovanii păcatelor.

«*Viu este cuvântul lui Dumnezeu și lucrător și mai ascuțit decât sabia cu două tăiușuri*» (Evrei 4, 12)... Și unde ploaia lui cea lină nu poate pătrunde, focul lui nu poate aprinde și blândețea lui nu mai poate ajuta, îl vom lăsa să fie și «aspru» (Ioan 6, 60), îl vom lăsa să «mustre» (II. Timotei 4, 2), să strige după păcate și să taie în păcate și stări sociale dându-ne seamă că biserica lui Hristos și cuvintele Domnului nu pot avea chemarea să stropească mereu cu «isop» și azi și mâne tot aceleași păcate, ci trebuie să le și «curețe» mereu.

Aceste sentimente ne pătrund ca un fior sufletul stând înaintea împlinirii celei mai fericite idei de a ni se distribui Biblia. Știm să această idee se împlinește azi în urma stăruințelor acelui dascăl luminat și însuflețit dela congresul trecut pe care azi ceriul de sus și Tatăl de sus ne-a învrednicit cu bucuria și fericirea să-L avem între noi ca păstorul nostru dorit și așteptat, păstorul nădejilor și așteptărilor noastre împlinite.

Înțelegem năzuințele, dorințele și idealurile noului nostru păstor și înțelegându-le vom duce Biblia în ogorul nostru de muncă. Vom lăsa, vom lupta ca să pătrundă cuvintele Domnului în toate manifestările vieții noastre sociale.

Vom duce Biblia și vom vesti cuvintele Domnului nu numai ca pe o datorie morală, ci și ca pe o cerință, ca pe o poruncă națională a vremilor noastre.

Biblia ne spune că Moise călător spre Canaan ajuns în pustie și-a adăpat poporul frământat de nemulțumiri și cărtiri cu apă din stâncă și l-a hrănit cu mană din cer. Dându-ne seamă că și noi în asemănarea lui Moise călătorim azi cu un popor spre Canaan — în aceste de-

șerturi de frământări, năcazuri și nemulțumiri, în aceste pustii sociale cu tot mai multă otrăvă vom deschide și noi izvoarele cuvântului ca să adăpăm și să hrănim cu credință, cu tărie și încredere sufletul unui popor mult încercat.

«Cu vreme și fără de vreme» vom striga cuvintele apostolului Pavel «că altă temelie nimenea nu poate pune afară de aceea care ieste pusă, care este Isus Hristos» (I. Corinteni 3, 11). Vom lăsa cuvintele Domnului să aducă aminte și să spună tuturora pe tot locul că numai pe această temelie de piatră au putut și pot neamurile să-și clădească mărirea statornică.

Pătruși ca un fior de aceste sentimente și credințe, arzând de dorul, de dorința sfântă ca să putem duce Biblia cu folos moral și național în viața poporului nostru, în toate manifestările vieții noastre sociale — ne vom întoarce cu ea în ogorul nostru de muncă.

Congresul biblic al preoțimii ortodoxe române din Ardeal

Z I U A II

Sedința IV

(Fine)

În legătură cu expunerile referentului asupra Concordatului părintele Alexandru Popa din Lisa cere și congresul preoțesc își exprime aderarea la acțiunea întreprinsă de protopopiatul Făgărașului pentru restituiră bisericii zidite în Făgăraș în scopul întăririi ortodoxismului de Constantin Brâncoveanu și răpiti de episcopul unit Pataki János la 1723, punând în obezi pe preotul ortodox Toma și pe episcopul Vasilache Pop și cere să se facă pașii de lipsă de către cele trei organe competente în afaceri: Ministrul de culte, Prințul Brâncoveanu, ca descendent al marelui voivod și Epitropia Bunurilor Brâncovenești din statul român, ca această biserică să fie redată destinației, pentru care a fost zidită.

Tot odată congresul preoțesc roagă autoritatea bisericească să strângă de urgență toate datele și să solicite la forurile cu cădere intervenirea pentru retrocedarea neîntârziată a tuturor bisericilor luate cu forța, ori pe cale nedreaptă, dela ortodoksi.

Părintele Dr. M. Ienciu spune că s'a înaintat în cauza acestei biserici din Făgăraș un memoriu din partea consistoriului către ministrul cultelor, și calea este bine aleasă pentru a a ajunge la retrocedare. Mișcarea trebuie să fie continuată pretutindenea unde se poate adevăra răpirea unei biserici dela ortodoksi.

În ce privește concordatul însă noi ardenii, cari am fost până acum într'un stat, ce avea

concordat cu scaunul papal, n'ar trebui să protestăm împotriva unui act chemat să reguleze raportul statului cu biserica catolică. Grijă trebuie să ne fie numai cum se va face concordatul. Nu trebuie să uităm că agitația, ce se depune în jurul acestei chestiuni este așa de mult exploatată de adversarii noștri, mai ales de unguri, împotriva statului român. Îndeamnă să nu ne temem și să fim liniștiți că statul concrescut cu biserica sa ortodoxă nu va putea lucra nici odată în desavantajul acesteia.

Părintele Dr. Gh. Ciuhandu, președintele secției Arad spune că la timpul său de acolo s'a înaintat ministrului de culte și celui de externe energic protest împotriva încheierii unui concordat, și acum Congresul nu poate să desavueze acțiunea făcută de o parte a Asociației clerului, și cere ca și Congresul să accepte propunerea de protestare.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, luând cuvântul cu glas de arhanghel rostește profeticele cuvinte, «nu vom da odihnă oaselor noastre până ce fii aceluiasi neam nu vor fi fiii aceleiasi biserici, maica noastră bună a tuturora până la 1700. «Un palid resumat al cuvântării, ce a făcut să tresară cele mai tainice colțuri ale sufletelor și a umplut de nădejdi și de încredere, dând îndemn de luptă și hotărâre la acțiune și pentru cei ce au stat la o parte cu timiditatea și smerenia ce am adus cu noi din trecut, se publică în cuprinsul foii noastre. Preoțimea a înțeles cuvântul de ordine al arhiereului, care a fixat clar aceasta mare problemă a bisericii ortodoxe de dincoace de Carpați, la cărma căreia este o mână tare, o personalitate conștientă de rolul, pe care i l-a încredințat providența.

Înalt Prea Sfinția Sa ne-a spus, că biserica noastră românească a văzut alte vremuri de grea încercare în trecutul său «*alios vidi ventos*», și n'a sucombat, — cum să se teamă astăzi de concordat?

Dacă creștinii ortodocși se mișcă pe chestia aceasta, ei vreau să deie ministrului de culte și guvernului mână de ajutor ca să respingă pretențiile nedrepte ale scaunului papal și să ferească statul nostru de agitațiuni cu totul de prisos în aceste timpuri de consolidare a sa.

Diplomația scaunului papal, ori cât e de șireată, e totuși strevezie. Vrea să-și asigure o situație privilegiată acum până-ce statul încă nu și-a alcătuit noua sa constituție. Dar noi nu putem încuviința privilegiu pe seama celor ce au lucrat la desființarea noastră.

Factorii de stat nu se poate să între la învoială cu un factor extern, cum este curia papală, până ce nu se va modifica constituția țării, în conformitate cu actuala situație, pentru-că un concordat încheiat acum ar prejudeca liberul aranjament al întregii probleme a confesiunilor din țara noastră.

Și în afară de aceasta statul ortodox mai întâi are o datorie de împlinit față de biserica ortodoxă a sa, și a celor peste 13 milioane de credincioși cari formează majoritatea cetățenilor susținători de stat. Întai cu noi să se aranjeze statul, și apoi cu confesiunile minoritare.

FOIȘOARA

Sămănătorului

(Privind la Sămănătorul lui I. Fr. Millet)

Sămănător! Oprește-te din mers!
Ce-ai în șorțul, și el plin de rouă?
— E brazda fragedă, pământul ud,
Și gureș tril de ciocârlii aud.
Nu te simțеști un om în univers? —
Ce vrei să 'ncredințezi tu brazdei nouă?

Sămănător! Ți-e pasul apăsător!
Obrăz brăzdat și mâna grea, muncită.
Vrei să arunci semințe de prăpăd,
Ca nopți să dai la ochii, care văd?
Nu ți-e de ajuns scrâșnit, plâns și oftat?
Semințe arunci, spurcate, dinamită?

Sămănător! gândește, stai pe loc!
Ai un copil ce-acum îți găngurește?
Te-aplecă spre el, acasă când ajungi
Și grijurile dela tine-alungi

La piept ținându-l și-l învărți în joc
Și gura ți-l sărută și zimbește?

Sămănător! Nevasta ți-ai lăsat
La vatra cu vii focuri, jucăuse?
La munca începută tu, de Luni,
Te rogi cu ea și mâinile 'mpreună?
Acum, privind din când în când spre sat,
Îți pare că o vezi, zorind, la ușă?

Sămănător! Aruncă 'n brazdă dinți,
Nu de bălaur, răul să 'ncolțească,
Ci dinții 'nțelepciunii, rod să dea,
Ca dinții de bălaur, dar o stea
A Bunătății să le dea credinți,
Pe lume Binele să-l ocrotească!

Sămănător! Menirea ta ți-o știi?
Să nu te ducă alții în ispită!
«Ce ud ești», zi, «pământ de sânge cald!»
Un gând curat în tine vreau să scald
Și să botez la mame, tați, copii —
Un preot, eu, pe-o lume primenită...

Sămănător! sosit-a ceasul sfânt!
N'auzi tu clopotul din conștiință?

Acuma sună tocmai «Angelus»,
E ceasul care ai ceva de spus:
Vorbește Cerul astăzi pe pământ
Și vrea să-i împrumute o credință.

Văd lanuri mari, bogate, până'n brâu,
A răsărit al minții tainic grâu —
Nu este'n holde nici un fir tăciune.
Împreună ți tu mâni a rugăciune —
Ai sămănat doară seminți curate
Și'n aur toate-mi sânt învieșmântate...

Ilie Marin.

Râuri navigabile

— Oltul —

Chestiunea navigabilității râurilor și a canalelor e azi, mai mult ca niciodată, la ordinea zilei.

Credem interesant a resuma, părțile esențiale, dintr'un studiu publicat nu tocmai de mult de Dr. C. Wolff:

Cel mai puternic fluviu al Europei centrale, după ce străbate strâmtoarea stâncoasă dela Porțile de Fer, curge între șesul românesc și Bulgaria de nord, care se ridică în formă de terase

DI ministru Goga a promis prin declarație solemnă la senat, că mai întâi se va legisla raportul dintre biserica ortodoxă și stat și se va înfăptui legea de unificare a acestei biserici. Noi adăugăm rugămintea, ca mai înainte de a se purcede la acest lucru mare nu numai pentru biserici, ci și pentru stat, să se revizuiască situația tuturor confesiunilor din stat, ca acestea să nu poată intra în legiuirea țării, cu toate privilegiile, ce le aduc cu sine din un trecut, în care au trăit cu favoruri, în vreme-ce biserica noastră vine numai cu suferințele, umilirile și sărăcia, hărăzită din trecutul ei mașter.

Prin blândețe și răbdare, prin îndelungă răbdare am răbbit printre valurile viforoase ale acelui trecut, dar nu vom putea răbda ca și astăzi, în statul nostru românesc, să se garanteze privilegiile pe seama celor ce ne-au asuprit până ieri.

În ce privește pe frații noștri uniți cu Roma, noi îi credem mai pe sus de toate buni români, și în urmărire sperăm că-și vor revizui atitudinea în chestia concordatului.

Numai un rău român se mai poate gândi a-și aranja situația în statul său românesc prin intermedierea unui factor extern.

Noi ortodocșii nu sântem expuși la asemenea tentative, căci noi avem autocefalie bisericească și prin urmare ne aranjăm situația cu cheful al nostru, nu cu cheful al altuia, căci vai de picioarele lipsite de cap ori pe care le îndrumă cap străin.

Avem nădejdea neclătită, că acest neam pe care l-au împărțit vrășmașii în două biserici, ca să-l poată stăpâni mai ușor, va reveni, dându-și seama, că în credința lui, în viața lui religioasă și creștinească, în ființa lui de bun creștin și bun român n'a lăsat nici o urmă în cei peste 200 de ani catolicismul cu caracterul său internațional.

Poporul ne este unul și același, ca și tăiat din o singură bucată. Catolicismul la Români este o plantă exotică, a cărei rădăcină n'au ajuns să atingă pământul sufletului nostru. Catolicismul la noi nu este decât o marfă importată, și încă una dintre acele mărfuri netrebuincioase cari fac numai să scadă valuta noastră. Este greșit să se vorbească de un «proces istoric», care ar trebui revizuit pentru a se putea refăce unitatea de credință. Noi vedem clar că nu este ce revizui, pentru că fondul e același și la frații noștri cari se zic «uniți», și numai firma trebuie înălțată. Și o spunem tare, cu ferestrele deschise, ca să se audă până la cele mai îndepărtate colțuri locuite de un suflet românesc: Nu vom da odihnă caselor noastre până-ce nu vom fi iarăși una, până-ce nu se va înălțura răul hărăzit de vitregia vremurilor, și fiii aceleiași maice bune nu se vor întoarce la sânul ei cald dornic de a-i îmbrățișa pe toți.

Acesta este cuvântul nostru de chemare, purces din cea mai curată, dragoste de fii către o maică bună a noastră a tuturor până la 1700 și de frate iubitor, către frate înstrăinat.

Știm, că pentru acest lucru mare trebuiește, mai presus de îndemnuri omenesti, și darul lui Dumnezeu. Așa sfințiile voastre întorcându-vă

acasă, pe la vetre, neîncetat vă rugați pentru unitatea credinței... pentru înpreuarea sfințelor lui Dumnezeu biserici, doară ruga noastră va fi auzită, și această biserică a Domnului, coborâtă în mijlocul poporului, va fi iarăși una în veci nedespărțită.

Cea din urmă chestiune din programul Congresului a fost «Dotarea clerului», al cărei referent, părintele I. Crăciun din Spring, reamânându-și pe scurt lucrarea — fiind timpul înaintat — prezintă următoarele desiderate, pe care congresul le acceptază:

1. a) În conformitate cu proiectul nou de unificare a salariilor tuturor funcționarilor publici autoritatea supremă bisericească să mijlocească pe seama preoților salarii fix de la stat — conform calificărilor fiecărui preot — fără deosebire că locuiește la sat sau la oraș; b) Preoții-capelani să fie încadrați într-o clasă inferioară a preoților-parohi cu aceeași pregătire.

2. Să se normeze prin lege, ca în fiecare parohie în decurs de cel puțin 10 ani să se zidească case parohiale corespunzătoare cu toate supraedificările necesare, — iar în lipsa caselor parohiale parohul să primească rețut de cvartir conform noului proiect de salarizare al funcționarilor publici. Edificiile școlilor confesionale într-o cât să va statifica învățământul și se vor înființa școli de stat — să se schimbe în case parohiale.

3. Protopresbiterilor, pe lângă salariul, care-l primesc conform calificărilor lor, să li se deie remunerație de protopresbiter corespunzătoare, neavând parohiile de a mai plăti diurne pentru vizitațiile canonice.

4. Cu ocaziunea înfăptuirii reformei agrare preoțimei să-i se asigure porțiuni canonice până la maximumul prescris de lege. Întru cât nu e posibil, preotului i-să va da echivalent de 25% după salariu — iar întru cât ar avea porțiune canonică mai mică să-i se dea echivalent pentru atât pământ cât îi lipsește până la limita prevăzută în lege.

5. Să se asigure preotului lemnele necesare de foc din păduriile bisericilor, a comunelor, a domeniilor și ale statului, iar în parohiile unde nu sunt atari păduri să-i se asigure preotului un pașal de 6 stânjini cubici cu prețul uzitat în comună plătit din partea bisericii și din partea comunei politice. Unde sunt păduri bisericești să se asigure cantitatea necesară de lemne pentru preot.

6. Prin ajutorul statului și al eparhiilor să se înființeze un fond religios pentru salarizarea preoților pus sub administrarea directă a bisericii.

7. Stola după serviciile obligate (botez, cununii, înmormântări), să fie răscumpărate în favorul fondului religios, iar stola după serviciile facultative, să fie uniformizată pentru întreaga țară sau pe eparhii din partea autorității supreme bisericești.

8. În cazul că preoțimea va fi salarizată din partea statului — conform cererii noastre — cassăm zilele de lucru răscumpărându-le în bani, iar celelalte naturalii: ferdela de grâu, cucuruz, feră de vin numai în acelea parohii unde se vor întregi ecleeziile la cel puțin 20 jugăre de pământ.

9. Toate venitele din parohie să se detrage de la salariul ce-l primesc de la stat.

10. Chestia fondului de pensii să se reguleze după noul statut luându-se de bază statutul fondului preoțesc din eparhia Arad, în conformitate cu noua salarizare, cerându-se subvenții de la stat pentru augmentarea fondului de penziune.

11. Congresul roagă pe toți factorii în cădere, arhieriei și miniștri, deputați și senatori, să stăruie cu tot dinadinsul ca acestea pretenziuni ale preoțimei să nu rămână literă moartă, ci să fie în cel mai scurt timp împlinite și executate căci la din contră, preoțimea neavând asigurată existența conform exigentelor timpului, rândurile ei să vor rări tot mai mult și nu va putea desvolta acea muncă pozitivă, culturală și morală, cari să așteaptă de la ea, nu va putea împărtăși norii negrii cari s'ar mai abate asupra bisericii și neamului ceia-ce va avea ca urmare logică un dezastru complet pentru biserică și neamul românesc.

Reprezentantul dlui ministru de culte, părintele Dr. M. Ienciu, aduce la cunoștința preoțimii, că în ce urmează să fie votat de corpurile legiuitoare preoțimea ardeleană cu calificăție completă este egalizată cu preoțimea licențiată, din vechiul regat, având salariu lunar de 450 lei, la care se adaugă gradațiile de câte 25% tot la 5 ani și sporul de scumpete de 200 lei, redus de altfel la toți funcționarii. În lipsa caselor parohiale se încuviințează bani de chirie după salariul fundamental.

S'a luat o însemnată sumă în buget pentru augmentarea fondului de pensii, ca să se poată crea și aici o situație suportabilă.

Asemenea s'a ridicat sumele de ajutoare a văduvelor și orfanilor de preoți.

Iar ca o reparare a nedreptăților din trecut, s'a încuviințat pentru trecut ca preoțimea de dincoace de Carpați, să aibă leaful egală, toți câți au calificăție teologică sistematică, fără privire la pregătirea școlară anterioară, adică lunar 450 lei leaful fundamentală, ca întregire la venitele din parohie, cari se vor detrage din suma ce o dă statul.

Preoțimea a luat la cunoștință comunicarea nu numai cu mulțămire, dar și hotărâtă a-și devota toate puterile muncii pastorale, dacă scapă măcar în parte de grija traiului de toate zilele.

Percursul programului congresului biblic, președintele pune la ordinea zilei întregirea comitetului central la locurile rămase libere în Secția Sibiu după I. P. S. S'a părintele mitropolit Nicolae, Dr. Ioan Lupăș, aparținător secției Cluj, și Dr. Ioan Broșu eșit din serviciul bisericii, la Arad în locul dlui Dr. Victor Filip, eșit din serviciul bisericii, precum și alegerea reprezentanților secției Cluj, de nou înființată, după-ce în vreme apropiată va fi dieceza de sine stătătoare.

Părintele I. Dăncilă în numele comisiei de candidare propune pentru secția Sibiu pe profesorul Ilie Băleuță și preoții Iosif Trifa și Mihail Neagu, exprimând părerea, ca păr. P. Morușca să treacă de la cassariat, ca secretar general al Asociației; pentru secția Arad propune pe părintele Iancu Ștefănuțiu, iară pentru Cluj, Dr.

Ambele, șesul românesc și regiunea teraselor bulgare, formează bazele a două lanțuri de munți: Carpații transilvăneni de miază-zi la nord și Balcanii la sud, cari merg paralel, la o depărtare respectabilă de Dunărea de jos, pe care o întovărășesc aproape până la vărsarea ei în Marea Neagră.

Această întinsă regiune a Dunării de jos, redusă la o figură geometrică, reprezintă un patruleter lungueț, ale cărui laturi le formează cele două lanțuri de munți, și care e tăiat de Dunărea de-a curmezișul.

Pe această diagonală trasă de Dunăre, cade, din cele două laturi: munții Carpați și Balcani, câte o perpendiculară: râurile Olt și Isker, singurele cursuri de apă mai însemnate, care străbat — unul Carpații transilvăneni de sud, iar celălalt Balcanii. Dupăce străbat munții, albiile acestor două râuri merg aproape drept, având gurile lor aproape față în față.

Iskerul formează un fel de prelungire a Oltului spre sud, spre Balcani, și spre orașul de pe Isker, Sofia, iar Oltul prelungirea Iskerului spre România și Transilvania.

Natura dă aci un însemnat indiciu pentru comerț și circulație.

După toate probabilitățile, și romanii au navigat pe Isker și pe Olt, cel puțin în cursul lor inferior.

Râul Olt trebuie făcut navigabil în același timp cu navigația mare pe Dunăre. La întrebarea, dacă Oltul poate fi făcut navigabil, ne răspunde istoria.

Ordinul de cavaleri germani a trimis pe Olt sare în Muntenia.

În anii 1788 și 1789 s'au adus armatelor ungare care, în război cu Turcii, ocupau Muntenia, lemne, merinde și provizii de nutreț, în 40 corăbii pe râul Olt.

Un mare comerciant din Transilvania, Türker, făcea în anul 1784 un comerț activ cu Galații, cu ajutorul corăbiilor de pe Olt.

O societate de navigație pe Olt, fondată în 1837, care până în 1840 făcu mai multe călătorii în susul și în josul râului Olt, dela Turnu-Roșu la Râmnic, se desfăcu din cauza lipsei de capital.

Ministrul de comerț ungar Gabriel Baross, deasemenea recunoscu deosebita însemnată a navigației pe Olt: într-o ordonanță din 22 Martie 1888, el spune că facerea Oltului navigabil, e de cea mai mare importanță pentru legăturile economice transilvănene, mai ales pentru uzinele de fier și minele de cărbuni de acolo, fiindcă aceasta, noua cale de circulație mai eficientă deschisă până la Dunăre, va ușura mult exportul țărilor interesate, mai ales exportul de materiale brute și de cele ce se transportă în masse.

Oltul era navigabil și în starea lui primitivă, fără să fi fost atins de mâna oamenilor; va fi și mai favorabil după îndepărtarea piedecilor, curățarea și regularea cursului său, lucruri care nu cer cheltuieli prea mari.

Pentru transportul în josul apei vin în prima linie lemnele și pietrele.

Lemnul, scos din pădurile săsești sau din pădurile statului, din munții Făgărașului sau din pădurile exploatate de societățile Olt sau Lotru sau alte întreprinderi din România, poate fi transportat din belșug pe Olt, lemne brute ca și de construcție, sau lemne de mină; iar în susul apei, aceleași materiale pentru mine și construcții, trecând prin Main, spre Rin, în schimb s'ar transporta cărbuni din Westfalia, spre Transilvania și spre câmpia română săracă în cărbuni.

Înainte de războiul universal în 1913, Austro-Ungaria exporta lemne în valoare de 266 milioane de coroane, dintre care 109 milioane în Germania (mai ales lemne brute) și 82 milioane în Italia (mai ales lemne de construcție).

După război, exportul de lemne va deveni probabil mai mare. Orașul Regensburg pregătise construirea unor depozite pentru transportul lemnului, care pe baza unei decizii a consiliului federal german, erau să fie scutite de taxe vamale, sperând să organizeze un mare import de lemne pe Dunăre pentru scopuri strategice

Ioan Lupaș, profesor universitar, Dr. Pavel Roșca directorul școlii normale, Ioan Teculescu protopop, Vasile Gan, protopop, Dr. Octavian Costea, Simeon Vasinca și Octavian Albini.

Congresul acceptază propunerea și îi declară pe toți aleși, membrii în comitetul central.

La «Propuneri» părintele I. Laslo cere să fie adus și cetit în fața congresului «Memoriul» intrat la birou în chestiunea întregirii scaunului episcopal la Cluj. Secretarul constată, că a intrat memoriul, însă părerea membrilor prezenți la constatarea prealabilă a fost să nu fie adus în congres și astfel n'a fost prezentat. La insistența multora prezidentul Dr. Saftu consultă congresul, dacă consideră memoriul de cetit, după ce el a fost publicat în «Dacia Traiană» și dacă se indentifică cu cuprinsul aceluia. Congresul în majoritatea sa covârșitoare se alătură la acel memoriu. —

Părintele I. Rafiroiu vorbește în chestiunea farmaciilor parohiale și cere să se înființeze un curs de farmaceutică, de 6 luni, pentru preoții parohiilor, unde nu este medic în localitate.

Părintele P. Suci, respinge caracterizarea făcută de părintele arhimandrit N. Ivan prezidentul consistorului dela Cluj, că și între preoți ar fi răsbătut ura și vrajba, fiind aceste cel mult impresii personale, cari nu pot fi resfrante asupra preoțimii,

Părintele M. Cosma cere să se constate cari delegați, a căror despărțăminte, au lipsit dela congres și secția Oradia-mare să fie întrebată cum de nu și-a trimis nici un reprezentant?

Toate aceste chestiuni din urmă congresul le transpune comitetului central spre lămurire și îndeplinirea celor necesare.

Păr. Dr. V. Saftu prezidentul congresului în cuvântul său de încheiere a desbaterilor mulțamește I. P. S. Sale pentru înaltul concurs dat la reușita atât de înălțătoare a congresului, succesul căruia este meritul I. P. S. Sale în primul rând.

Mulțamește I. P. C. Sale păr. arhimandrit Scriban pentru luminoasa contribuție la desbaterile congresului, păr. Dr. Moise Ienciu pentru bunăvoința și dragostea manifestată, rugându-l să transmită dlui Goga aceleași calde mulțămiri pentru grija, ce o poartă preoțimii, și în sfârșit mulțamește tuturor, cari prin prezența ori cuvântul lor au contribuit la frumosul succes al congresului.

I. P. S. Sa se declară mulțămit cu succesul congresului, și constată că muncind preoțimea se apropie tot mai mult de idealul Isus Hristos. Congresul a fost un nou isvor de înțărare. Duceți viață nouă în mijlocul poporului, — sfătuște înaltul ierarh pe slujitorii altarelor.

I. P. S. Sale și prezidentului congresului le mulțamește părintele Iancu Ștefănuț, promițând că preoțimea va căuta cu tot devotamentul să muncească în cadrul Asociației.

Cuvântul din urmă l-a avut I. P. C. Sa păr. arhimandrit Iuliu Scriban spunând, că dacă congresul dela Glasgow a avut o mai mare reușită materială, în ce privește partea sufletească, acela n'a fost mai pre sus de acest con-

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

gres al preoțimii ardeleene. Scoate în relief bucuria și alipirea devotată a preoțimii către Mitropolitul lor, pe care îl găsește una cu preoții săi. În sfârșit laudă destoinicia conducerii părintelui Dr. Saftu. Astfel congresul își încheie cea din urmă ședință cu ovații la adresa I. P. S. Sale mitropolitului și cu deplină mulțămire sufletească de cele petrecute. p. m.

Instalarea Episcopului din Râmnic

Instalarea Prea Sfințitului Episcop *Vartolomei Stănescu Băcăuanul* în eparhia vecină a Râmnicului Noului Severin s'a făcut Duminică în 24 April a. c. Actul introducerii a fost îndeplinit de I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Primat *Miron*, primul caz în istoria bisericii ortodoxe române din vechiul reget, când Mitropolitul Primat introduce în scaun pe un episcop.

Actului de introducere i-a premers doxologia; s'a cetit apoi decretul regal prin care se confirmă alegerea noului chiriarh; în fine s'a citit gramata mitropolitană, după care Mitropolitul Primat într-o cuvântare frumoasă a evocat memoria și faptele marilor chiriarhi, cari prin viața și activitatea lor au ilustrat odinioară jețul episcopal din eparhia Râmnicului, Antim Ivi-reanul, Damaschin, Cesarie, Calinic, Meletie și Ienăceanu, tot atâtea figuri mărețe, a căror viață, închinată bisericii, constituie programul de muncă pentru noul episcop. Prea Sfințitul Vartolomei își rostește liber cuvântarea sa de introducere, care prin conținutul erudit și prin elocința formei, a impresionat adânc pe ascultători. Prea Sfinția Sa episcopul Vartolomei este considerat ca o podoabă a clerului ortodox român.

Din partea guvernului a fost salutat prin dl ministru al muncii *Trancu-Iași*, ear din partea facultății teologice din București, prin decanul acelaia, dl *Chiricescu*. P. S. Sa Părintele Vartolomei, ca esmis al Prea Sfințitului Sinod episcopesc central a colaborat la hirotonirea întru arhieru a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului nostru *Nicolae*, la hirotonirea Prea sfințitilor episcopi *Iosif* din Caransebeș și *Roman* din Oradea-mare; dar abstrăgând dela această împrejurare, episcopul Râmnicului este un convins și cald apărător al *autonomiei* bisericești și în lupta ce se dă în jurul acestei chestiuni este totdeauna alături de I. P. S. Sa mitropolitul nostru.

În considerare a acestor motive, I. P. S. Sa vroia să participe la instalarea episcopului Vartolomei; reținut fiind însă prin o indispoziție trecătoare și prin multele agende oficiale, s'a reprezentat la instalare prin părintele asesor consistorial *Lazar Triteanu* și prin dl director al liceului de fete, Dr. Vasile *Bologa*. Părintele asesor L. Triteanu, în cursul recepțiilor i-a prezentat salutul frățesc și felicitările I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* și prin reînvierea unor acte din trecutul sbuciumat al bisericii ortodoxe române din Ardeal, a arătat titlul de recunoștință al acesteia față de episcopia Râmnicului, focal de viață creștinească și românească. În șirul vorbirilor dela masă, părintele protoiereu *Bologa*, în cuvinte fru-

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

transportul șlepurilor cu remorcherele, se poate înlocui ușor.

Pe șoseaua bună, din trecătoarea Turnul-Roșu, șosea care aproape totdeauna merge chiar lângă Olt, s'ar putea pune ușor șine pentru un drum de fer, pe care ar circula locomotivele cu aburi sau electricitate, care ar trage în susul apei, șlepurile de pe Olt.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipse de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

moase a tălmăcit sentimentele de gratitudine ale bisericii ort. rom. din Ardeal față de țara mamă și față de biserică dominantă, care va și să-și păstreze această situație și în viitor. Mențiune deosebită merită vorbirea înțeleaptă a d-lui Const. *Dissescu*, fost ministru, senator, alcătuitor de legi și profund cunoscător al Sf. Scripturi, care pilduind cu împăratul Solomon a vorbit despre ospățul femeilor nebune și al femeilor înțelepte. — La solemnitatea instalării au luat parte: preoțimea de toate gradele, toți parlamentarii din eparhia Râmnicului, fără deosebire de culoare politică, autoritățile administrative și militare, corpul didactic de toate categoriile, precum și toți intelectualii din Râmnic-Vâlcea, dovadă, că Prea Sfințitul Episcop *Vartolomei* se bucură de dragostea și stima tuturor. Din o concepție greșită cu care se aranjază în vechiul regat aceste serbări bisericești, a lipsit cu desăvârșire poporul dela sate. Prea Sfinția Sa a promis, că și în această privință va urma pilda Ardealului și cadrele sărbărilor bisericești nu le va lipsi în viitor de cea mai prețioasă icoană, care o dă țărânul.

Intru mulți ani, stăpâne!

Dreptul Iov

Pentru I. O. V.

Comandantul Comandamentului terit. corp. 7 armată, dl general *Vlădescu*, adresează cu prilejul Sf. Paști, un călduros apel către toți bunii români, ca în zilele acestea să-și îndrepteze ochii și simțirea către invalizii, orfanii și văduvele de război, chemându-i la masa, la căldura și la bucuria familiei noastre. Să deschidă colecte de bani, haine, încălțăminte și să le dea celor mai în lipsă. Să organizeze petreceri potrivite pentru ei, să țină conferențe despre I. O. V. și cuvântări ocazionale ș. a. Doamnele și bunele gospodine să meargă în casa celor lipsiți și să le aline durerea.

Dela conferențele preoțești

— Dări de seamă* —

Conferența preoțimii protopopiatului *Ag-nita*, din 18 I. tr. a discutat despre: *catehizarea în școlile de stat*, cerând ca autoritatea noastră bisericească superioară să facă pașii necesari la factorii în cădere, pentru regularea acestei chestiuni, *salarizarea preoțimii*, în legătură cu noul proiect ș. a. Conferența a votat o moțiune împotriva *concordatului* plănuir.

Despărțământul Asociației clerului «A. Șaguna», tractul *Bran* s'a întrunit în ședința la 21 Ian. și 10 Martie a. c.

Conferențele s'au ocupat cu mijloacele pentru combaterea efectivă a sectei adventiste, însărcinând pe unul dintre membrii Asociației să lucreze o teză în acest înțeles; în chestiunea unificării bisericii, se cere să se înfăptuească pe bazele democratice ale statutului organic revizuit de forul chemat; se protestează împotriva *concordatului* înainte de legiferarea constituției.

S'au rostit disertații de: Pr. *Victor Pușcariu*. (Preotul și cuvântul lui Dumnezeu), și Ion *Dragolea* (Combaterea adventiștilor).

Preoțimea din 24 parohii ale protopopiatului *Cohalm*, întrunită în conferență, se alătură la celelalte proteste în cauza *concordatului*.

Conferența preoțească a tractului *Miercu-rea* și ca cerc al despărțământului Asociației clerului, în ședința din 21 I. tr., fiind prezenți 14 preoți, s'a ocupat cu următoarele chestiuni: Pr. *Dr. I. Stanciu*, a vorbit despre tema: Socialism, bolșevism și anarhism, și modalitățile de combatere, care sânt următoarele: Ținerea de conferențe și predici în cadrul cercurilor religioase, publicațiuni potrivite pentru popor, înființarea de case naționale și biblioteci.

Pr. *I. Popa*, a dezvoltat tema unificării bisericești, Pr. *I. Crăciun* a cuvântat despre minoritățile religioase din statul român, în legătură cu proiectul de concordat. Pr. *Nicolae Vlad-Stejar* își citește discursul despre chemarea și scopul cercurilor religioase formate în tract, Pr. *P. Acilenescu*, despre statificarea școalelor confesionale. S'au mai discutat: *salarizarea*, măsurile împotriva celor absenți dela conferențe (50 de lei, amendă pentru întâia absență nemo-

*) Din lipsa de spațiu nu s'au putut publica mai curând și mai pe larg.

tivată, și 100 de lei pentru a doua), diurne și spese de călătorie dela biserică.—

Colegiul preoțesc din prot. *Săliște*, în ședința sa din eamnă, a desbătut chestiunile de unificare bisericească, salarizare, concordat, organizarea preoțimii în cadrele Asociației clerului, activitatea preotului (se va înainta raport în tot anul, la conferința de primăvară raport despre activitatea fiecărui preot), presa bisericească, școala confesională, arondarea protopopiatelor, reuniuni de femei, casa parohială și sesiunea de pământ ș. a. —

Conferința preoțească a tractului *Sibiu*, ținută în același timp, declară, privitor la unificare, că ține cu tărie la autonomia și constituționalismul bisericii noastre. A mai desbătut chestiunea îmbunătățirii dotației preoțești, lipsa de preoți, menirea pastorală, zidirea de case parohiale, sprijinirea literaturii bisericești și a organelor sale de publicitate, arondarea plănuită a protopopiatelor, susținerea școalelor confesionale, concordatul ș. a.

Inființarea arenelor romane la Alba-Julia

Imprejurul cetății medievale de lângă Alba-Julia sânt două rânduri de șanțuri înconjurătoare, făcute pentru a putea fi inundate în caz de atac exterior din partea inamicilor sau revoluționarilor.

Aceste șanțuri au lărgime considerabilă și sânt întărite pe ambele părți cu taluze zidite în cărămidă și peatră, în formă de terasă, înălțate spre cetate tot cam atât pe cât sânt de largi.

Astăzi, prin sistemul nou de atac și de bombardare, în timp de război, nu mai au alta valoare decât a fi transformate în «*Arene romane*», adică în drumuri cercuale — amfiteatre, — pentru producțiuni și festivități periodice.

Cu ocaziunea încoronării Regelui românilor aici s'ar putea arăta lumii toată vigoarea și tot simțul național cu caracter latin, prin aranjarea de jocuri, întreceri, festivaluri etnografice și chiar lupte eroice de trântă, gimnastică și tot felul de producțiuni, în aceste arene împrejurul căror se poate aduna publicul spectator în sute de mii.

Cu ocaziunea expoziției din București în anul 1906 s'a putut observa câtă energie au dezvoltat românii din provinciile alipite astăzi regatului vechi, prin cântări, prin dansuri, prin emulări, și mai cu seamă prin aspectul etnografic al costumelor și obiceiurilor ținuturilor românești; acum cu atât mai mult vom putea avea bucuria să vedem concentrate toate puterile de simț național împrejurul cetății, unde Mihai Viteazul și-a plantat idealul național și unde regele Ferdinand va consfinți prin încoronare unirea sufletească a tuturor românilor.

Românul a avut totdeauna pe lângă minte și noroc, de aceea să nu scăpăm ocaziunea nimerită de a preface șanțurile cetății dela Alba-Julia în cel mai vast amfiteatru și să-l predăm poporului la ocaziuni binevenite, pentru a se manifesta în toată splendoarea energiei sale înfiltrate dela Daci și Romani.

Pamfilie
arhitect.

Cifre grăitoare

Mi-a căzut în mână *Calendarul Bihorului* în care se publică șematismul ambelor dieceze române, ortodoxă și greco catolică. Dieceza ortodoxă are 6 protopopiate, cu câte 33, 44, 51, 52 și 2 cu câte 54 parohii, în total 288 comune bisericești, la 6 protopopii. Cea greco-catolică, adică unită cu Roma, are 14 protopopiate cu 115 parohii împărțite astfel: la un protopop 3 parohii — și trei parohii cu preoții lor la un protopop, — altul cu 4, al treilea cu 5, 2 cu 7, 4 cu 8, 2 cu 10, 2 cu 12 și 1 protopopiat cu 13 parohii. Dela episcopia Dorogului mai revin acestei dieceze alte 7 protopopiate cu câte 2—8 parohii; în total: 21 protopopi administrează 146 comune bisericești unite; media: 7 de fiecare protopop, pe când la dieceza ortodoxă revine unu protopop 48 parohii de îngrijit.

Eată «paritatea absolută» de care s'a bucurat biserica ortodoxă în trecutul chinuit și pe care cercurile catolice sau catolicizate dela noi, ar voi să o mențină și pe viitor, față de «biserica schismatică», prin concordat.

Dar aceste cifre mai luminează și altă latură a raportului dintre cele două biserici în trecutul așa de măster pentru noi ortodoxii. Se vede clar cum s'a organizat biserica unită cu Roma, sub ocrotirea și sprijinul stăpânului catolic, pentru ca să covârșască acea turmă, rămasă fără păstor întâi, reculeasă cu multă greutate pe urmă și care abia acum după veacuri și-a primit păstorul și la Oradea-mare. Ori câtă grijă ar fi avut însă și ori cât de deși s'ar fi pus păstori uniți, ca la 2—3 parohii un protopop, uirea a trecut așa de puțin în conștiința obștei încât poporul dus cu forța la unire a rămas întreg și neatins de învățăturile străine, în cele două veacuri și mai bine. De aici concluzia fatală pentru biserica unită: ea nu se va mai putea menține cu toată sbaterea unora din conducătorii ei de acum.

Cifrele mai ridică însă și altă întrebare. Se poate ca statul român ortodox, găsindu-se într-o criză financiară, să sprijinească cu banul său o atât de izbutoare nedreptate, de a plăti pe seama celor de altă confesiune la câte 3—4 parohii câte un protopop ca acesta să poată face prozelitism odios în mijlocul credincioșilor susținători de stat, pecând ortodoxii abia au la 50 de parohii, ori cum e în vechiul regat, numai pe județ un protopop?

Ori-cât de îngăduitor ar fi acest stat, va trebui totuși să-și pună întrebarea: dacă face să mai plătești câte un protopop la 3—4 parohii și câte un preot la 2—10 —30 de suflete, — dacă și aceste nu sânt numai pe hârtie, pentru ca la vreme totuși frunțașii lor să caute legături în afară de granițele românismului?

P. Ter.

Combaterea alcoolismului în Bulgaria

Oficiul guvernului din Sofia publică următoarele puncte principale, din proiectul de lege contra alcoolismului, care a fost depus în camera bulgară:

1. Se introduc în toate școalele publice și particulare cursuri contra alcoolismului.
2. Se interzice tuturor școlarilor, militari și civili, până la etatea de 20 ani, intrarea în stabilimentele, unde se vând beuturi spirituoase.
3. În zile de sărbători toate aceste stabilimente și localuri se vor închide la 5 d. a.
4. Se interzic orice fel de operațiuni comerciale: achiziții de lefuri, plăți, încheieri de contracte prin localurile și stabilimentele, care fac comerț cu beuturi spirituoase. Afacerile încheiate în asemenea localuri sânt considerate nevalide.
5. În nici o localitate nu poate exista mai mult de un stabiliment de beuturi la 1000 de locuitori în eate, și la 2000 în orașe.
6. Nici un fel de datorii contractate pentru beuturi spirituoase nu sânt recunoscute și protejate de legile țării.
7. Toate taxele, dările și impozitele către stat și comună asupra spiritului și beuturilor spirituoase, precum și patentele pentru exercitarea comerțului cu acestea, se înzecesc.

Pedagogia bolșevică

Ziarul *Le Temps* dă după o revistă elvețiană, câteva notițe despre pedagogia în Rusia sovietică. Idealul comuniștilor ruși — zice dl Hector Nicolae, fost profesor de limba franceză în Rusia — este de a răpi copilul cât mai curând din sânul familiei. La Petrograd și la Moscova, orce mamă, care promite să cedeze copilul său la vârsta de 4 ani, primește la nașterea lui o anumită sumă (5000 de ruble la Petrograd).

Dar câte mame consimt să facă acest târg? Fără îndoială, un număr foarte restrâns. Pentru cele care nu se supun acestei dispozițiuni, statul bolșevic are mijloc mult mai comod: le ia copiii cu forța. Copiii sânt crescuți pentru stat și în lagărele statului. Un fel de educație spartană.

În privința școalei bolșevice principiul de învățământ e acesta: «Voiți să ascultați, ascultați; doriți să cântați, cântați; vă arde de joc, jucați-vă». Rezultatul e: anarhie complectă.

Când intri într-o școală bolșevică ai impresia că intri într-o moară. Elevii vin la școală când le place. Ei vin cu mâinile în buzunar, cu pălăria în cap, cu țigara pe buze, fără cărți, fără caete, fără creon. Nu le place într-o clasă,

trec în alta. Ce vreți? Principiul «autodeterminării» aplicat în școală!

Notele și examenele sânt desființate. Dar cu toată această libertate «anarhică», se observă că nici copiii, nici părinții, nici profesorii nu sânt mulțumiți.

Tabloul unui pension, e înspăimântător. Murdăria e foarte mare. Nu se mătură cu lunile, sub cuvânt că lipsește mătura, și nimeni nu se îngrijește să facă. Pe paturi, pe dulapuri, pe mese, praful formează un strat destul de gros. Ear tinerii în pension, generația în care guvernul bolșevic își pune mari nădejdi, stau tolăniți pe pat, citind romane și jucând cărți.

Aceasta e morala bolșevică. De sigur că nici admiratorii cei mai călduroși ai noilor curente în pedagogie nu se vor simți atrași de încercările bolșevice. Sistemul bolșevic apare, și sub această față, ca o reeditare a vieții primitive a omenirii.

Știrile zilei

Hristos a înviat! Urăm, de sfintele sărbători ale Învierii Mântuitorului, tuturor cititorilor noștri să le petreacă în pace, sănătate și mulțumire sufletească.

Reforma agrară pentru Ardeal, pusă la vot în ședință Senatului din 23 l. c., s'a admis cu 88 voturi pentru și 4 contra. Legea s'a votat de senatori, fără deosebire de partid, în aplause prelungite și în aclamațiuni de: Trăiască țaranul ardelean! Trăiască Ardealul!

La Reval. Miercuri, în 4 Mai, pleacă la Reval comisiunea română pentru tratative cu Rusia. Comisiunea va fi însoțită de consilieri tehnici ai ministerilor de industrie, comunicații și război.

Mulțumită. Cu ocazia congresului preoțesc ținut la 13 și 14 April a. c. în Sibiu, studenții dela teologiile ortodoxe din România întregită, întrunindu-se la o consfătuire au pus bazele unei societăți numite: Asociația teologică ortodoxă «*Adevărul creștin*». În programul ei e și editarea unei reviste cu caracter teologic, și în scopul acesta au binevoit a contribui și On. preoți întru unită la congres, cărora și pe aceasta cale li se aduce mulțumită. Au binevoit a contribui: I. P. C. S. Arhim I. Scriban Lei 100. Dr. Moisă Iancu insp. gen. Lei 50. Dr. G. Ciuhandu, asesor cons. Lei 30. Profesorii: Ilie Beleuță Lei 20. O. Hurdu Lei 10. Dr. Vasile Lăzărescu și Pompeiu Morușca duhovnic sem. câte Lei 25. Protopresbiterii: Dr. D. Borcea Lei 10. Nicolae Borza Lei 50. A. Ludu Lei 20. Dr. O. Saftu Lei 20. E. Stoica Lei 10. Preoții: N. Alămorean Lei 10. O. Albani Lei 7. N. Barna Lei 20. A. Basarab Lei 5. N. Bologa, I. Bordea câte Lei 5. P. Borza Lei 10. Victor Both Lei 20. I. Chișu, Z. Colceriu câte Lei 10. Iosif Comanescu Lei 20. M. Cosma Lei 20. O. Cosma Lei 15. I. Crăciun Lei 5. Tr. Dragomir Lei 10. I. Giurca Lei 5. D. Grecean Lei 20. Ioan Hanzu Lei 20. I. Hârtoagă Lei 5. I. Laslo Lei 5. D. Lupea Lei 10. G. Maior Lei 5. D. Manda, I. Manta câte Lei 10. I. Marcu Lei 7, I. Marcu Lei 5. A. Milea, I. Morariu câte Lei 10. Const. Morariu, Iosif Morariu, câte Lei 20. A. Mușat Lei 10. G. Nicola, M. Nicoara câte Lei 10. G. Oprean Lei 20. I. Oprean Lei 10. A. Părvu, I. Petrișor câte Lei 5. N. Piseu, A. Popa, D. Popa, I. Popa câte Lei 10. M. Popoviciu, I. Preda câte Lei 5. G. Purdea Lei 10. I. Raceu, N. Răduleț câte Lei 10. Ioan Rafiroiu Lei 30. T. Roșca Lei 10. I. Seceli Lei 10. G. Simplăcean Lei 5. N. Solomon Lei 10. N. Spartan Lei 5. Dr. S. Stanca, Iancu Ștefănuț câte Lei 20. I. Storgelea Lei 10. A. Suciulei Lei 7. N. Tecușan, I. Trifa, I. Truța, G. Turcean, I. Turcu. N. Tândrău câte Lei 10. A. Vlad Lei 15. — Din încredințarea Asociației teologice ortodoxe «*Adevărul creștin*». Ionel Todoran V. pres. soc. de lect. teol. «*Andrei Șaguna*». Vasile Dobre cassier soc. de lect. teol. «*Andrei Șaguna*».

Navigabilitatea râurilor în Ardeal. Camerele de comerț ardelenice se ocupă din nou cu problema, — însemnată pentru viața economică, — a navigabilității Mureșului, Oltului și Crișului.

Francarea scrisorilor pentru străinătate. Toată corespondența pentru străinătate trebuie francată la origine. Scrisorile aflate nefrancate se vor înapoia trimițătorilor, și, dacă aceia sânt necunoscuți, vor fi reținute.

Oficiul Telegrafo-poștal, Sibiu.

Rectificare. Deputat din cler la sinodul arhidiecezan în cercul Geoagiu e ales preotul Valeriu Goron din Uroi și nu părintele N. Todea, cum s'a publicat în nr. 29 al ziarului nostru.

Adunarea generală a societății pentru ocrotirea orfanilor din război, regiunea Sibiu, s'a ținut Duminecă d. a. la ora 3 jum., în sala festivă dela Asociațiune în Sibiu. Adunarea s'a deschis prin cuvântarea dnei prezidente Catinca Bârseanu în prezența delegațiilor dela filialele din Orăștie, Brașov, Făgăraș, Alba-Iulia ș. a. și a unui public numeros și distins. Secretarul, dl col. Ciuperea, și apoi casierul dl C. Pop, citesc rapoartele despre lucrările și averea societății, regiunea Sibiu. Adunarea ia act cu plăcere de expunerile făcute și de progresele realizate. Se scot la iveală unele defecte și neajunsuri în activitatea filialelor și se propun măsuri de îndreptare. Adunarea trimite o telegramă omagială M. Sale Reginei Maria; s'a mai dat telegramă și dnei Olga Sturza, prezidenta generală a societății.

Apel către toți preoții văduvi din mitropolia ortodoxă a Ardealului. Cu prilejul congresului preoțesc din Sibiu ne-am constituit și noi, preoții văduvi din mitropolie, în comitet și organizație pentru eluțarea dreptului de a ne putea recăsători. Afându-ne acum în apropierea congresului preoților văduvi din toată România întregită, rugăm stăruitor pe toți frații noștri de suferință — și pe toți ceilalți cari se interesează de această chestie, — să ia parte la acel congres (Joi după Dumineca Tomii, încvartirarea la seminarul teologic, București). Sibiu, în April 1921. Pr. Iosif Trifa, preș. Pr. Cornel Georgia, notar.

Reprezentare teatrală, «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» aranjază în 8 Mai n. c. în teatrul orașenesc din loc o reprezentare teatrală cu următorul program: 1. «Mureșanu», tablou dramatic de M. Eminescu. 2. «Cum povestea o bunică», de Braborescu. 3. «Moștenirea dela răposata», comedie într'un act de R. Rosetti. 4. «O șezătoare la țară», icoană din popor cu cântări și jocuri, într'un act.

Examenele de fochiști și mecanici (mașiniști) se vor ținea în 8 Mai în Sibiu. Rugările pentru examen, cu toate actele necesare, sânt a se înainta Inspectoratului Industrial Sibiu, Piața Ferdinand Nr. 14 până în ziua de 7 Mai.

Inspectoratul.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, administrat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, au binevoit a contribui: Eugen Imbăruș, paroh, 47 Lei. Teofil Căliman, dir. școalei de ucenici, A. Ciovică, învățător, Nicolae Muntean, controlor la osp. alienaților și N. N., fiecare câte 5 Lei. Nicolae Drăgan, controlor la percept. reg. rom. 4 lei. — Pentru prinos mulțumește: **Comitetul.**

Cinema Apollo. Piața Herman, Sibiu. În 1 și 2 Mai: Violina vrăjită, film de senzație. În 3 și 4 Mai: Madame X., piesă celebră. În 1—4 Mai: Căsătoria princiară. Reprezentanții în fiecare seară la ora 7 și 9. Serbători fericite dorește On. public. Direcțiunea.

Nr. 2520 Școl.

(54) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul «Timoteu Cipariu» din Iașfalău, în regulă sistemizat, publicăm concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare.

Numirea profesorului de religie se face din partea Consistorului arhidiecezan în conformitate cu dispozițiile § lui 122 pct. 6 din Statutul organic. Numiții pot fi preoți cu examen de maturitate, cari întrunesc condițiile stabilite în actul Consiliului dirigent Nr. 12273/1919, respective, cari au ascultat cursurile pentru profesorii de religie la Universitatea din Cluj. Preferință vor avea candidații cu studii academice, precum și aceia, cari au făcut examenul pedagogic profesoral.

Profesorii de religie vor fi din partea statului egal retribuiți cu ceilalți profesori secundari.

Petițiile de concurs instruite cu documentele necesare sânt a se înainta, în termenul deschis, Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută în 8/21 April 1921.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 103/1921

(45) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a II Blășfalău de sus cu filiile Signur și Terpiu, în protopresbiteratul Bistriței se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt tot cele arătate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Cererile de concurs, însoțite de documentele de calificățiune, reflectanții le vor înainta în termenul deschis la Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Bistriței și având încuviințare dela protopresbiter, se vor putea prezenta și în parohie în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a face cunoștința poporului cântând în biserică, predicând, eventual slujind S. liturgie.

Bistrița, 17/30 Martie 1921.

Oficiul protopresb. ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu,
protopresb.

Nr 523/1921

(40) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. IIIa Soporul de câmpie se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. referitoare la întregirea venitelor dela stat. Locuință și supraedificate în natură, 40 jugăre porțiune canonică.

Doritorii de-a ocupa acest post să și înainteze cererile concursuale instruite în ordine subsemnăturii oficiu protopresbiterat, în termen deschis, stându-le în voie a se prezenta în parohie spre a celebra, cuvânta și lua contact cu poporul.

Turda, 28 Decembrie 1920.

Oficiul protopresbiterat în înțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășan,
protopop

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

Nr. 411/1920

(43) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II a Hondol, protopresbiteratul Deva, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea datoriei dela stat.

Concurenții să și aștearnă petițiile instruite în ordine, în termenul indicat la oficiul proto-

presbiterat subsemnat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pe lângă încuviințarea protopresbiterului, spre a celebra, predica și a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 8 Decembrie 1920.

Oficiul protopopesc al Devei.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Nr. 128/1921

(34) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a Armeni, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în normele din vigoare.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Mercurea, 11 Martie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 37/1921 prot.

(41) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Rusciort, tractul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele cerute (atestat de botez, atestat școlar dela școala medie, Absolutorul teologic, atestatul de calificățiune preoțească și de eventuale servicii) se vor înainta subscrisului în termenul deschis.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminecă sau sârbătoare și în parohie și la biserică, spre a se face poporului cunoscuți.

Sibiu, în 22 Martie 1921.

Oficiul protopresbiterat al Sibiului în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

Nr. 54/1921

(48) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc vacant din parohia Miluan, protopresbiteratul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 lei dela parohie, restul se întregeste dela stat.

Cvartir în natură.

2 stânjini lemne, 40 st. □ grădină de legume.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute să se înainteze subscrisului în termenul deschis.

Unguraș, 3 Martie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Ioil Ghiurițan,
protopop

Cu onoare aduce la cunoștința Onor. public deschiderea primului atelier românesc în orașul Sibiu de

VĂRSĂTORIE DE ARAMĂ, CLOPOTE SPECIALE
ȘI MONUMENTE FIZICE

Mare asortiment de diferite piese de aramă

Execut grabnic: mânere de metal pentru uși, în orice mărime, chei-verigi pentru hamuri de lucș, precum și diferite firme vărsate din zinc, etc.

Cu toată stima: **Moise Fărcaș,**
Sibiu, strada Poschen Nr. 11

(35) 3—4

Nr. 55/921

(50) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Găl-păia, protopresbiteratul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs instruite cu documentele prescise se vor înainta subscrisului în termenul deschis.

Concurenții, pe lângă observarea normelor reglementare, se vor prezenta în parohie pentru a celebra și a face cunoștință cu poporul. Unguraș, 3/16 Martie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Ioil Ghiurițan
protopresbiter

Nr. 252—1921

(51) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Bucium-Muntari, protopopiatul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și trimită petițiile instruite în ordine, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, pe lângă încuviințarea protopopului, spre a celebra, predica și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului în înțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 18 Martie 1921.

Petru Popoviciu,
protopop.

Nr. 28/1921

(49) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Miluan, protopresbiteratul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs inzestrate cu documentele prescise să se înainteze subscrisului în termenul deschis.

Concurenții, pe lângă observarea normelor reglementare, se vor prezenta în parohie pentru a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Unguraș, 3/16 Martie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Ioil Ghiurițan,
protopop.

Nr. 180/921 Of. prot.

(52) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de parohi din parohiile de cl. II-a Diug și Corueni, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela prima lui apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B de congruă.

Concurenții au a-și așterne rugărilor lor, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis — și pe lângă prealabila încuviințare a protopresbiterului concernent — a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică de acolo, spre a cânta, predica și eventual a celebra sfânta liturgie.

Dej, 21 Martie 1921.

Oficiul prot. al tractului ort. rom. Dej, în înțelegere cu comitetele parohiale.

Teodor Hermann
protopresbiter

La Librăria arhiepiscopaleană se află de vânzare

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

„CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE“.**Convocare.**

P. T. Membrii ai «CASSEI DE PASTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE» sunt invitați la

a XXXVII-a adunare generală ordinară,

conform §-lui 15 din Statute, pe *Duminecă în 15 Maiu 1921 st. n. la 3 ore p. m.* în sala festivă a școalei gr.or. române din Săliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea ei.
2. Raportul Direcțiunii.
3. Raportul Consiliului de inspecțiune.
4. Stabilirea bilanțului pro 1920, votarea absolutului și distribuirea profitului net.

Domnii membri cu vot deciziv, — adică aceia, cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunarea generală în registrul membrilor sunt, în senzul dispozițiilor §-lui 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la Cassa institutului cel mult până la 12 Maiu 1921, iar la institutele, cari sunt membre la «Solidaritatea» până la 10 Maiu 1921.

Săliște, la 21 Aprilie 1921.

Directiunea.**ACTIVE. Contul Bilanțului la 31 Decemvrie 1920. PASIVE.**

	Lei	b.		Lei	b.
Cassa în număr și bon de 40%	1.586,735	89	Capital societar	500,000	—
Monete	52,060	98	Fond. gen. de rezer.	125,000	—
Capitale elocate la alte bănci	522,225	—	Fond. spec. de rezer.	33,385	91
Cambii	156,802	50	Fondul de pensiune	40,010	23
Imprumuturi hipotecare	181,118	18	Fond. de binefaceri	24,774	04
Credite de Cont-Curent	2,411,440	63	Fond. spitalului public, Săliște	69,531	85
Credite personale	41,524	—	Depuneri spre fructificare	8,706,081	12
Efecte publice și diverse acții	3,231,415	—	Diverse conturi creditoare	341,594	52
Casele institutului	47,000	—	Interese transit. anticip. pro 1921	4,782	06
Mărfuri și cereale	1,266,210	23	Dividende neridicate	5,591	—
Prăvălia	250,000	—	Profit transpus din anul trecut	989	52
Depun. înființând. spital, Săliște	69,531	85	Profit net	296,341	59
Depunerea fondului de pensiune	40,010	23			
Imprumut din fondul de binefacere	24,774	04			
Mobilier	1	—			
Diverse conturi debitoare	235,987	87			
Interese tranzitoare de efecte	31,244	80			
	10,148,082	20		10,148,082	20

DEBIT.**Contul Profit și Pierdere.****CREDIT.**

	Lei	b.		Lei	b.
Interese: pentru depuneri spre fructific.	158,021	97	Profit transpus din anul trecut	989	52
Spese: salare, adaus de scump. și relut de cvartir	114,431	28	Interese: dela cambii	18,938	69
impr., reg., porto, diverse	30,621	01	dela impr. hipot.	23,578	89
marce de prezent.	6,150	—	d. cred. de Cont-curent	95,377	02
Contribuțiune: directă	12,690	35	dela cred. pers.	7,039	01
10% după interes. depunerilor	15,800	75	dela dep. proprii	1,653	27
Profit transpus din anul trecut	989	52	dela efecte	91,666	86
Profit net	296,341	95	Chiria	1,000	—
	635,046	83	Profit la monete	95,291	80
			Profit dela cereale și mărfuri	78,365	50
			Proviziuni, venit dela prăvălie și altele	221,146	27
				635,046	83

La finea anului 1919 au fost 405 membri, în anul 1920 au intrat din nou 28 membri, au repășit 12 membri, la finea anului 1920 au fost 421 membri cu 5000 părți de fondare.

Săliște, la 31 Decemvrie 1920.

DIRECȚIUNEA:

(53) 1—1

Dr. Nicolae Comșa m. p.,
prezident.

C. Hertia m. p.,
director-executiv

Ioan Chirca m. p.

Dr. Ioan Lupaș m. p.

Ionel Comșa m. p.

Dr. Dumitru Borcia m. p.

Nicolae Hențiu m. p.

Dumitru Lăpadat m. p.

Ioan D. Bârsan m. p.

Ioan Popa m. p.

Nicolae Jurca m. p.

Subsemnatul Consiliu de inspecțiune am examinat conturile și le-am aflat în deplină regulă și în Consonanță cu registrele institutului.

Săliște, la 21 Aprilie 1921.

Dumitru St. Hertia m. p.

Constantin Criștiu m. p.

Antonie German m. p.

Dumitru S. Moga m. p.

Ioan Schitea m. p.

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhiepiscopale.